

Люси, Мати — Lussy, Mathis — французски музикален теоретик и изследовател, особено на ритъма, род. 8 апр. 1828 въ Стансъ (Швейцария), умр. 21 ян. 1910 въ Монтреъ, ученикъ на абатъ Бустингеръ и на свещеникъ Негели, следъ което отива въ Парижъ, дото е живѣлъ като частенъ учитель по пиано. Трудове: „Ржководство за музикалното изразяване“ (1783) (*Traité de l'expression musicale*), въ което съчинение една голѣма частъ е посветена на музикалния ритъмъ, по-късно разширена—тази частъ е излѣзла въ отдѣлна книга, подъ надсловъ „Le rythme musical“ (1883), после — „Анакрузата въ модерната музика“ (1903), „История на музикалната нотация“ (1882). Изучаванията на Л. сѫ цененъ приносъ къмъ установяване теорията на ритъма.

Лютъръ, Мартинъ — Luther, Martin — великия реформаторъ и създател на първата книга пѣснопѣния за протестантската църква (род. 10 ноемвр. 1483 въ Айслебенъ, умр. 18 февр. 1546 с. т.). Голѣмъ поклонникъ на музиката, Л. не само е пишалъ текстове на духовни пѣсни, но и съчинявалъ мелодии за нѣкои отъ тѣхъ. Отъ 137 мелодии, които се намиратъ въ поименатата първа книга протестантски пѣснопѣния, тѣзи на хоралите: „Eine feste Burg ist unser Gott“ и „Wir glauben all, an einen Gott“ сѫ на Л.

Лютие, фр. luthier — 1) този, който владѣе изкуството за свирене на лютна; 2) у французитѣ — тѣзи, които правятъ (изработватъ) струнни инструменти. Преди Ерапъ (гл. т.) да започне фабрикуване на арфи — и изработващите този инструментъ сѫ се наричали Л.

Лютна, лаута лат. *testudo*, *lutina*, исп. *laud*, ит. *luto*, фр. *luth*, нѣм. *Laute* — име на единъ отъ най-старитѣ струнни инструменти, съществуващъ отъ III в. сл. Хр., пренесенъ отъ Азия (Персия) чрезъ арабитѣ въ Испания, откъдето се разпространява по цѣла Европа. Корпусъ на Л. е съильно изпъкнала и прилича на полукруша, съ дълга шийка (дръжка), съ 5 чифта струни и една отдѣлна (отъ които най-високата служи за изпълнение на мелодията) — опънати надъ грифа, до като другитѣ — басовитѣ

корди, сѫ отстрани на грифа, и се употребяватъ само празни. Желанието да се увеличи тоновия обемъ на Л.-та е довело до поставяне на басови струни, и удължаване на струнитѣ и на самата шийка. Строятъ на Л. се е измѣнялъ

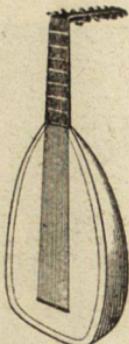
— билъ е различнитѣ въ различнитѣ епохи и времена, но най-разпространения въ XVII до XVIII в. е билъ *C c f a d' g'* или *A d f a d' f'*, и за басовитѣ: (G) F, E, D, C. За Л.-та не сѫ се употребявали обикновенитѣ мензурални ноти, но особени буквенни и цифренни знаци, наречени

лютнова (лаутова) табулатура (гл. т.) Л. е била

отъ XV-XVII в. много разпространенъ инструментъ за домашно музициране, понеже за него сѫ се правѣли преработки и на вокални (гласови) творби, както сега се правятъ извлѣчения за пиано; употребявала се е и като оркестровъ инструмент до времето, когато цигулка, и по-късно пианото, се усъвършенствуватъ и я измѣнятъ окончателно изъ употреба.

Лютнови инструменти — се наричатъ най-старитѣ, приличащи по форма, тонъ и начинъ на свирене, на лютната, инструменти: **Теорбъ** или басова лаута, изнамѣренъ 1650 въ Италия, **мандора** или малка лютна, **мандора** или **мандола**, китара и всичкитѣ нейни разновидности, **пандура** или **пандурона** и др.

Лютнови табулатурни книги — се наричатъ сбирки отъ материалъ за изпълнение на лютна — печатани, а голѣма частъ, останали въ ръкописъ, се съхраняватъ въ библиотекитѣ на голѣмитѣ европейски градове. Риманъ дава въ своя музикаленъ лексиконъ единъ твърде голѣмъ показалецъ на лютновитъ табулатурни книги, който, споредъ него, макаръ и непъленъ, обхваща три печатни страници, но отъ който се получава представа за голѣмата на лютновата литература.

Лютна